
Ieteikums par drošības veicināšanu stadionos (91/1)

(pieņemts Eiropas konvencijas par skatītāju pārkāpumiem un rupju uzvedību sporta pasākumos un īpaši futbola sacensību laikā Pastāvīgās komitejas 9. sanāksmē, 1991. gadā)

Pastāvīgā komiteja Pusēm iesaka:

- 1) sadarbībā ar sporta organizācijām un stadionu īpašniekiem atbalstīt un aktīvi veicināt drošību visos sporta stadionos (sporta laukumos, sporta zālēs, sporta centros);
- 2) šim nolūkam reģionālā un vietējā līmenī veikt visus nepieciešamos pasākumus, tostarp tiesību aktos iekļautos, lai nodrošinātu, ka tiek piemērotas pamatnostādnes, kas ir izklāstītas šā ieteikuma pielikumā, un jebkādos citus starptautiskos un nacionālos normatīvus un noteikumus, jo īpaši attiecībā uz jaunu stadionu celtniecību;
- 3) nodrošināt, ka, būvējot jaunus stadionus, tiek ievēroti vismaz *UEFA* pieņemtie noteikumi attiecībā uz sacensībām un ka līdz 2000. gadam arī esošie stadioni tiks atjaunoti un atbildīs šiem noteikumiem;
- 4) valstīs, kurās nepastāv pārraudzības un padomdevējas institūcijas, tādās izveidot, lai varētu pārraudzīt progresu jomās, uz kurām attiecas šis ieteikums;
- 5) atbalstīt centienus apzināt pasākumus, kas ir izstrādāti, lai uzlabotu skatītāju drošību stadionos un šādu uzlabojumu finansēšanu;
- 6) nodrošināt, ka, plānojot jaunus stadionus vai atjaunojot jau esošos, saskaņā ar šo ieteikumu
 - a) tiks pievērsta uzmanība teritorijai, kurā tie atrodas,
 - b) tiks veikti nepieciešamie uzlabojumi, lai tos padarītu pieejamus personām ar invaliditāti,
 - c) skatītājiem tiks nodrošināti piemēroti apstākļi;
- 7) saskaņā ar attiecīgajām prioritātēm valsts un/vai reģionālā līmenī izstrādāt šā ieteikuma un tā pielikuma īstenošanas grafiku, jo īpaši attiecībā uz esošo sporta stadionu atjaunošanu; veidojot šo grafiku, var ņemt vērā stadionu veida un ietilpības kritērijus un attiecīgus pārvaldības apsvērumus.

Pielikums

Drošība stadionos: principi un noteikumi

A. Vispārējie principi

I. Drošību stadionos apdraud vairāki riska faktori, kurus var iedalīt trijās lielās kategorijās: ugunsgrēka risks, konstrukciju bojājumu iespējamība (projekta nepilnību vai funkcionālu neatbilstību dēļ) un problēmas, kas ir raksturīgas pasākumos, kuros piedalās liels skaits cilvēku (ekspluatācijas faktori). Galvenais jautājums ir, kā šos riskus samazināt. To var panākt, veicot preventīvos pasākumus, no vienas puses, un gatavojoties efektīvi reaģēt gadījumos, kad šādus negadījumus nevar novērst vai paredzēt, no otras puses.

II. Turklāt daudzus no līdzekļiem, kas ir ietverti šajā konvencijā un ko Puses izmanto cīņā pret huligānismu, var un vajadzētu izmantot arī, lai nodrošinātu skatītāju drošību, piemēram, veikt kontroli biļešu pārdošanas vietās un pārbaudes pie stadiona ieejas, uzstādīt videonovērošanas ierīces u. c. Citi pasākumi, kas ir izstrādāti, lai novērstu skatītāju vardarbību un rupju uzvedību, nekādā veidā nedrīkst apdraudēt skatītāju drošību.

B. Preventīvie pasākumi

Ugunsgrēks – stadionā vai tuvā apkārtnē

III. Attiecīgajām valsts iestādēm ir jānodrošina, ka gāzes, elektrības un uzliesmojošu vielu izmantošana un piegāde norit saskaņā ar atbilstošiem tiesību aktiem par sabiedriskām brīvdabas atpūtas vietām, kas pēc izmēra un ietilpības atbilst attiecīgajam stadionam.

IV. Visu uzliesmojošo vielu uzglabāšana saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem par šādu vielu uzglabāšanu ir pieļaujama tikai tad, ja tas ir nepieciešams objekta funkcionēšanai, un jebkurā gadījumā – drošā attālumā no skatītājiem un sportistiem.

V. Virtuves iekārtas, apkures sistēmas, ģeneratori ir jāuzstāda atsevišķās ēku daļās, kurās ir atbilstoša izolācija; stadionos, kur šīs iekārtas nav iespējams atdalīt, attiecīgajām zonām noteikti ir jābūt ugunsdrošām.

VI. Stadionu konstrukcijām un tajās izmantotajiem materiāliem ir jābūt tāda veida un kvalitātes, lai nodrošinātu labu aizsardzību no uguns un samazinātu uguns izplatīšanās risku. Ir jāuzstāda ugunsdrošas durvis, jānodrošina apstiprināta tipa ugunsdzēsamie aparāti, kuriem ir jābūt pietiekamā skaitā un kuriem ir jābūt izvietotiem ērti pieejamās un redzamās vietās. Attiecīgā gadījumā ir jāievēro Eiropas Standartizācijas komitejas izstrādātie Eiropas standarti.

VII. Ņemot vērā stadiona veidu un uzbūvi, kā arī skatītāju skaitu, stadionā iepriekš ir jāizvieto piemērots ugunsdzēsšanas aprīkojums un materiāli, kā arī ir jābūt pieejamam atbilstošam personālsastāvam, kas komplektēts no vietējiem iedzīvotājiem, kurus vajadzības gadījumā varētu iesaistīt.

Konstrukcijas

VIII. Katram stadionam un stadiona sektoram ir jānosaka maksimālā ietilpība (sēdvietu skaits). Šī ietilpība ir atkarīga no vairākiem faktoriem, *inter alia*, no maksimālā pieļaujamā sprieguma, ko attiecīgā konstrukcija var izturēt, kā norādīts piemērojamos noteikumos, tostarp Eiropas Standartizācijas komitejas izstrādātajos Eiropas standartos. Piemērojot šajos noteikumos paredzētos tehniskos normatīvus, ir jāņem vērā pūļa efekta dinamika, minimālais sēdvietu izmērs un veids, kā arī tas, kā tiks atdalīti sektori. Vēlams, lai stadionos, kur ir vairāk par 10 000 vietām, nebūtu stāvvietu. Stadionos, kur ir atļauts ierīkot stāvvietas, maksimālā stāvvietu ietilpība ir jānosaka atbilstoši personu skaitam uz kvadrātmetru. Skatītāju drošība stadionā lielākoties ir atkarīga no tā, vai netiek pārsniegts šis maksimālais skatītāju skaits.

IX. Lai atvieglotu skatītāju un ātrās medicīniskās palīdzības automobiļu pārvietošanos, visām pieejām stadionam, ejām tā iekšpusē un izejām no tā ir jābūt pēc iespējas taisnākām. Lai nodrošinātu vienmērīgu cilvēku plūsmu, durvīm ir jābūt tikpat platām kā koridoriem, kāpnēm un kāpņu laukumiem. Šajās zonās nedrīkst atrasties priekšmeti un cilvēki, un, lai tās būtu viegli pamanāmas, tās var nokrāsot citā krāsā. Katras durvis ir jāizmanto tikai kā ieejas vai izejas durvis, un katrs sektors ir jāaprīko ar pietiekamu daudzumu ieeju un izeju (vismaz

divas), lai minūtes laikā pa tām varētu ienākt/iziet pietiekami daudz cilvēku un sektoru varētu atbrīvot laikā, kas vajadzīgs, lai ārkārtas gadījumos veiktu steidzamu cilvēku evakuāciju no apdraudētā sektora. Laiks, kādā ir jāatbrīvo katrs no sektoriem un stadions, iepriekš ir jānosaka kompetentām iestādēm.

X. Zonām, kas atrodas ārpus stadiona un kas ir paredzētas skatītāju piekļūšanai stadionam, iekļūšanai stadiona teritorijā un izkļūšanai no tās, neatkarīgi no tā, vai viņi iet kājām vai brauc ar mehānisku transportlīdzekli, pēc lieluma un formas ir jābūt tādām, lai neveidotos sastrēgumi. Visu veidu iekļūšanas un izkļūšanas ceļiem ir jābūt skaidri norādītiem un jānorobežo konkurējošo komandu līdzjutēji.

XI. Ātrās medicīniskās palīdzības automobiļiem ir jāizveido īpašas atsevišķas stāvvietas, kas ir jāizvieto tā, lai medicīnas dienesta darbinieki varētu viegli un ātri iekļūt stadionā. Šīm zonām ir jābūt pietiekami plašām, lai automobiļi varētu manevrēt, kā arī novietot stāvēšanai, ņemot vērā to, cik transporta līdzekļi ir vajadzīgi (atkarībā no stadiona ietilpības) un kāda ir avārijas zonu forma. Šie izmēri ir iepriekš jānosaka (sk. 23. punktu).

XII. Pirms spēlēm ir regulāri jāpārbauda konstrukciju stāvoklis, lai konstatētu nepilnības un/vai bojājumus, kas radušies nolietojšanās, korozijas vai cilvēku darbības ietekmē. Šādas pārbaudes ir obligāts priekšnoteikums, lai saņemtu “drošības sertifikātu” (attiecīgas valsts iestādes izsniegtu atļauju stadionā uzņemt noteiktu skaitu sabiedrības pārstāvju), ko izdod kompetenta “licencēšanas institūcija” (institūcija, kas izsniedz drošības sertifikātu vai atļauju organizēt spēles, kurās piedalās sabiedrības pārstāvji (minētās konvencijas 6. panta 2. punkts)).

Pūļa vadība

XIII. Stadiona plānojumam ir jābūt tādām, lai tajā varētu nodrošināt skaitliski lielu cilvēku masu brīvu kustību. Stadiona izmērs un forma ir jāpielāgo maksimālajam pieļaujamajam skatītāju skaitam.

XIV. Uz katras biļetes ir jābūt norādījumiem par to, kā atrast vajadzīgo sektoru un, attiecīgā gadījumā, sēdvietu tajā, kā arī ir jāveic biļešu kontrole, vēlams, izmantojot datorizētu sistēmu. Ejām, pa kurām var nokļūt līdz attiecīgajai sēdvietai vai sektoram, ir jābūt skaidri apzīmētām, piemēram, ar krāsām, kas ir jānorāda arī uz biļetes.

XV. Pieejamo biļešu skaits nedrīkst pārsniegt noteikto maksimālo pieļaujamo cilvēku skaitu attiecīgajā sektorā, un stadionos, kur ir paredzētas stāvvietas, šis skaits tiek noteikts atbilstoši cilvēku skaitam uz kvadrātmetru (sk. 13. punktu).

XVI. Ir jānodrošina iespēja noslēgt sektoru, kad tajā esošo skatītāju skaits tuvojas noteiktajam maksimumam. Šim nolūkam stadionā ir jāuzstāda kāda ierīce (elektroniska, mehāniska, video), ar kuras palīdzību varētu efektīvi kontrolēt stadionā un attiecīgajā sektorā ienākošo cilvēku skaitu.

24. Ir jāizveido barjeras un citi šķēršļi, kas, nepalēninot un neapgrūtinot skatītāju iekļūšanu stadionā vai izkļūšanu no tā, pasargātu spēlētājus un/vai skatītājus no vardarbīgām huligānu darbībām. Jebkurā gadījumā attiecīgajām iestādēm ir jānosaka šķēršļu minimālais un maksimālais izmērs un slodze, ko tie spēj izturēt (sk. 6. un 8. punktu).

25. Ja tribīņu nodalīšanai no laukuma tiek izmantoti nožogojumi, tiem ir jābūt viegli atveramiem, lai avārijas evakuācijas gadījumā cilvēkus varētu nogādāt klajā vietā.

26. Lai nodrošinātu iesaistīto drošības un avārijas dienestu koordināciju, ir jāorganizē iepriekšēja instruēšana un jāsniedz tiem visa informācija par riska faktoriem, objekta konstrukcijām, plānojumu un pamatu atrašanās vietu. Šāda instruēšana ir jāorganizē gan valsts, gan stadiona avārijas un policijas dienestu darbiniekiem. Īpaša uzmanība ir jāpievērš šo dienestu koordinācijai.

27. Stadiona īpašniekam vai vadītājam ir jānodrošina policijai labi aprīkota un plaša kontroltelpa, kas atrodas izdevīgā vietā. No šīs telpas ir jābūt pārskatāmam visam laukumam un, cik iespējams, skatītāju tribīnēm, un tajās ir jābūt pieejamiem videonovērošanas ekrāniem.

28. Ir jāuzstāda arī ierīce, ar kuras palīdzību var uzrunāt skatītājus. Izmantojot uzticamas un stabilas radio/telefona līnijas, ir jānodrošina sakari starp atbildīgajiem policijas darbiniekiem, kas atrodas laukumā un kontroltelpā.

29. Daļa policijas un stadiona darbinieku ir īpaši jāapmāca novērtēt pūļa blīvumu un uzvedību (jo īpaši – konstatēt problēmu pazīmes), un stadionā ir jāizvieto pietiekams skaits šo darbinieku, lai nodrošinātu visu sektoru pārraudzību.

30. Lai nodrošinātu atbilstošu rīcību avārijas situācijās, stadionā ir jābūt atbilstošam medicīniskajam personālam, neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļiem, aprīkojumam un telpām. Šo darbinieku un iekārtu skaits ir jānosaka atbilstoši valsts vai licencēšanas institūcijai, kurai ir jātiecas nodrošināt, ka visos pasākumos, kuros ir plānots uzņemt 5000 vai vairāk skatītāju, laikā no stadiona atvēršanas līdz slēgšanai uz katrām 1000 skatītājiem ir vismaz viens cilvēks, kas ir apmācīts sniegt pirmo palīdzību, un ka stadionā atrodas vismaz viens ārsts un viens neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzeklis.

C. Reaģēšana

31. Lai efektīvi reaģētu avārijas situācijā, ir būtiski nodrošināt visu iesaistīto dienestu labu koordināciju un saziņu. Lai aiztaupītu laiku un enerģiju, kā arī samazinātu cietušo skaitu un bojājumus, ir rūpīgi jāizpēta un jāizmēģina ārkārtas rīcības plāni un tie jā dara zināmi visiem iesaistītajiem dienestiem.

32. Ja tiek izsaukti avārijas dienesti, par to ir jāinformē pie ieejām izvietotie policijas darbinieki, precizējot, kāds dienests, kāpēc un kur ir nepieciešams, lai viņi šiem transportlīdzekļiem ierašanās brīdī varētu dot skaidras norādes.

33. Policistiem vai stjuartiem, kas uzrauga sektoros notiekošo, ir jāatbrīvo cietušie skatītāji, atverot perimetra iežogojumu, pirms tam par to informējot koordinācijas centru, ar kuru viņiem ir pastāvīgi jāsazinās. Tāpēc šiem darbiniekiem ir jābūt tādiem, kas to spēj izdarīt, un viņiem ir jānodrošina vajadzīgās atļaujas un aprīkojums, lai to paveiktu.

34. Skatītāji ir jāinformē par situāciju, izmantojot skaļruņus un, ja iespējams, izgaismotas reklāmas un paziņojumus uz rezultāta tablo. Šā iemesla dēļ ekrāniem un tablo ir jābūt skaidri redzamiem no visiem sektoriem.